

14.9.2020

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Venäjältä ja Aleksei Navalnyin myrkyttämisestä
(2020/2777(RSP))

Bernard Guetta, Petras Auštrevičius, Stéphane Bijoux, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Anna Júlia Donáth, Klemen Grošelj, Moritz Körner, Frédérique Ries, Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu
Renew-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma Venäjästä ja Aleksei Navalnyin myrkyttämisestä (2020/2777(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat Venäjää koskevat päätöslauselmansa ja suosituksensa ja etenkin 13. maaliskuuta 2014 antamansa päätöslauselman Venäjästä ja Bolotnajan aukion tapahtumissa mukana olleiden mielenosoittajien tuomitsemisesta¹, 2. huhtikuuta 2014 antamansa suosituksen Sergei Magnitskin tapaukseen osallistuneita Venäjän viranomaisia koskevien yhteisten viisumirajoitusten käyttöön otosta², 15. tammikuuta 2015 antamansa päätöslauselman Venäjästä ja erityisesti Aleksei Navalnyin tapauksesta³, 12. maaliskuuta 2015 antamansa päätöslauselman venäläisen oppositiojohtajan Boris Nemtsovin murhasta ja Venäjän demokratian tilasta⁴ ja 6. huhtikuuta 2017 antamansa päätöslauselman Aleksei Navalnyin ja muiden mielenosoittajien pidätyksestä Venäjällä⁵,
 - ottaa huomioon kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen (kemiallisten aseiden kieltosopimus), jossa kielletään kemiallisten aseiden käyttö, kehittäminen, tuotanto, varastointi ja siirto,
 - ottaa huomioon Venäjän perustuslain ja etenkin sen 29 pykälän, jossa säädetään sananvapauden suojelemisesta, ja kansainväliset ihmisoikeusvelvoitteet, joihin Venäjä on Euroopan neuvoston, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö (Etyj) ja YK:n jäsenenä sitoutunut,
 - ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 5 artiklan ja kansalaisyhteiskunnallisia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 7 artiklan, jotka molemmat edellyttävät, ettei ketään saa kiduttaa eikä kohdella tai rangaista julmalla, epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla, ja toteaa, että Venäjä on niiden osapuoli,
 - ottaa huomioon YK:n yleiskokouksessa 9. joulukuuta 1998 hyväksytyyn julistuksen ihmisoikeuksien puolustajista,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. toteaa, että Aleksei Navalnyi sairastui 20. elokuuta 2020 Tomskista Moskovaan suuntautuneella lennolla, jonka aikana hänellä ilmeni myrkytysoireita; toteaa, että Navalnyin Saksaan kuljettamisen jälkeen Saksan hallitus ilmoitti virallisesti 2. syyskuuta 2020, että lääketieteen asiantuntijoiden ja erikoistuneen laboratorion

¹ EUVL C 378, 9.11.2017, s. 250.

² EUVL C 408, 30.11.2017, s. 43.

³ EUVL C 300, 18.8.2016, s. 2.

⁴ EUVL C 316, 30.8.2016, s. 126.

⁵ EUVL C 298, 23.8.2018, s. 56.

Saksassa suorittama toksikologinen tutkimus todisti kiistattomasti, että Aleksei Navalnyi oli myrkytetty Novitšok-ryhmään kuuluvalla hermomyrkyllä;

- B. toteaa, että Aleksei Navalnyi on berliiniläisen sairaalan teho-osastolla ja hänen tilansa on vakava;
- C. toteaa, että Novitšok-ryhmän hermomyrkyt ovat Neuvostoliiton ja Venäjän federaation kehittämiä sotilaskäyttöön tarkoitettuja hermomyrkyjä ja niitä käytettiin Salisburyssä, Yhdistyneessä kuningaskunnassa, maaliskuussa 2018 toteutetussa Venäjän tiedustelupalvelun entiseen agenttiin Sergei Skripaliin ja tämän tyttäreen Julijaan kohdistuneessa iskussa; toteaa, että kyseinen isku johti myös Amesburyssä asuvan Dawn Sturgessin kuolemaan;
- D. toteaa, että Venäjän federaatio on Euroopan neuvoston täysjäsen ja se on allekirjoittanut ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen ja siten sitoutunut noudattamaan demokratian ja oikeusvaltion periaatteita ja kunnioittamaan perusvapauksia ja ihmisoikeuksia; toteaa, että Euroopan unioni on toistuvasti tarjonnut lisäapua ja asiantuntemusta auttaakseen Venäjää nykyaikaistamaan perustuslaillista ja oikeusjärjestystään ja noudattamaan niitä Euroopan neuvoston normien mukaisesti;
- E. toteaa, että kemiallisten aseiden kieltosopimuksella kielletään kemiallisten aseiden ja niiden lähtöainesten tuotanto, varastointi ja käyttö ja että Venäjän federaatio on kyseisen sopimuksen osapuoli;
- F. toteaa, että tämä vasta tapahtunut murhayritys on tuorein esimerkki siitä, että ihmisoikeuksien suojelussa ja yhteisesti sovittujen demokraattisten periaatteiden sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisessa on taannuttu vakavasti taantuvat vakavasti Venäjän federaatiossa;
- G. toteaa, että YK:n ihmisoikeusvaltuutettu Michelle Bachelet kehotti 8. syyskuuta 2020 Venäjän federaation hallitusta suorittamaan tapausta koskevan perusteellisen, avoimen, riippumattoman ja puolueettoman tutkinnan tai tekemään siinä täysimääräisesti yhteistyötä;
- H. toteaa, että G7-maiden ulkoministerit tuomitsivat Aleksei Navalnyin myrkytyksen, johon oli saatu vahvistus, ja kehottivat Venäjää pikaisesti selvittämään kaikilta osin, kuka on vastuussa iskusta;
- I. toteaa, että Memorial-ihmisoikeusjärjestön mukaan Venäjän federaatiossa on vähintään 60 poliittista vankia ja muita henkilöitä vainotaan, vaikka heitä ei olekaan vangittu;
- J. toteaa, että Venäjällä järjestettiin 25. kesäkuuta – 1. heinäkuuta 2020 perustuslakuudistusta koskeva kansanäänestys, jonka järjestämistä kiirehdyttiin keskellä covid-19-pandemiaa ja jossa ei venäläisen Golos-vaalitarkkailujärjestön mukaan noudatettu venäläisiä eikä kansainvälisiä sääntöjä ja jota leimasivat useat äänestystä edeltäneet, äänestyksen aikaiset ja ääntenlaskennan aikaiset sääntöjenvastaisuudet;

- K. toteaa, ettei Venäjällä järjestetä vapaita ja oikeudenmukaisia vaaleja ja että oppositiopuolueisiin ja niiden ehdokkaisiin kohdistuu jatkuvaa vainoa ja pelottelua ja näitä suljetaan politiikan ulkopuolelle; toteaa, että 7. syyskuuta 2020 13 Jabloko-puolueen ehdokasta poistettiin Osinovon kaupunginvaltuuston vaalien ehdokasluettelosta heidän toimittuaan aktiivisesti Dioxinovo-liikkeessä, joka vastustaa polttolaitoksen rakentamista; toteaa, että seuraavana päivänä kolmen Jabloko-puolueen kaupunginvaltuusto- ja alueparlamenttivaaliehdokkaan – Ruslan Zinatullinin, Irina Maltsevan ja Sergei Maksimenkon – asunnoissa toimitettiin kotietsintä ja heidät vietiin kuulusteltavaksi;
- L. toteaa, että Freedom in the World 2020 -raportin mukaan Venäjällä ei ole riippumattomia tiedotusvälineitä ja venäläiset toimittajat ovat jatkuvasti uhkailun, häirinnän, pelottelun, pidätyksen ja hengenvaarallisten hyökkäysten kohteena ja heidät leimataan ulkomaisiksi agenteiksi; toteaa, että kansainvälisen Justice for Journalists -kansalaisjärjestön mukaan julkisuuteen tulleiden toimittajiin kohdistuneiden muiden kuin fyysisten kyberhyökkäysten ja -uhkausten määrä kasvoi 70:stä yli 160:een vuosien 2017 ja 2019 välillä; toteaa, että Aleksei Navalnyin omistaman, YouTubessa uutisia lähettävän Shtab Navalnogon toimittajan Dmitri Nizovtsevin kimppuun hyökättiin hänen kotonaan maan itäosassa sijaitsevassa Habarovskin kaupungissa 23. heinäkuuta 2020 sen jälkeen, kun hän oli raportoinut suorassa verkkolähetyksessä kaupungissa meneillään olevista mielenosoituksista;
- M. toteaa, että Venäjä toteuttaa sekä maan sisällä että ulkomailla laajamittaisia disinformaatio- ja propagandakampanjoita, jotka kohdistuvat Euroopan unioniin ja sen jäsenvaltioihin ja joilla pyritään demokraattisen keskustelun heikentämiseen, yhteiskunnan polarisoitumisen vahvistamiseen, historian uudelleenkirjoittamiseen ja Venäjän oman imagon parantamiseen covid-19-kriisin aikana;
1. tuomitsee mitä jyrkimmin Aleksei Navalnyin murhayrityksen;
 2. kehottaa Venäjän federaatiota tutkimaan Aleksei Navalnyin murhayrityksen perusteellisesti, avoimesti ja puolueettomasti ja saattamaan syylliset oikeuden eteen riippumatta siitä, ketkä siitä olivat viime kädessä vastuussa;
 3. kehottaa Kemiallisten aseiden kieltojärjestöä (OPCW) tutkimaan kemiallisten aseiden käyttöä Aleksei Navalnyin myrkytystapauksessa ja kehottaa Venäjän hallitusta tekemään täysimääräistä yhteistyötä tutkinnan yhteydessä ja antamaan OPCW:lle välittömästi kaikki sen Novitšok-ohjelmaa koskevat tiedot; korostaa tässä yhteydessä, että OPCW päätti joulukuussa 2019 lisätä Novitšok-hermomyrkyt tarkkaan valvottujen aineiden luetteloon ja että Venäjän federaatio tuki tätä päätöstä;
 4. ilmaisee täyden solidaarisuutensa Aleksei Navalnyille; tuomitsee Venäjän viranomaisten jatkuvat yritykset vaientaa Aleksei Navalnyi ja vastustaa hänen organisaationsa pyrkimyksiä lisätä tietoisuutta korruptiosta julkisissa instituutioissa ja poliittisten edustajien ja julkisten viranhaltijoiden keskuudessa ja torjua sitä;
 5. kehottaa jäsenvaltioita ja Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) hyödyntämään kaikkia niiden käytävissä olevia välineitä, jotka koskevat kemiallisten aseiden käyttöä ja levittämistä, mukaan lukien rajoittavien toimenpiteiden käyttö, mikäli Venäjän asiasta vastaavat elimet eivät tee välittömästi yhteistyötä;

6. pitää Venäjän jatkuvasti lisääntyviä disinformaatio- ja propagandakampanjoita valitettavina ja korostaa, että on tärkeää toteuttaa vastatoimenpiteitä ja kumota tehokkaasti vääriä tietoja;
7. kehottaa Venäjän viranomaisia lopettamaan kaiken poliittisiin vastustajiin, toimittajiin ja poliittisiin ja kansalaisyhteiskunnan aktivisteihin kohdistuvan häirinnän Venäjän federaatiossa, myös oikeuslaitoksen tasolla, ja varmistamaan kaikissa olosuhteissa, että he voivat jatkaa oikeutettua toimintaansa ilman häiriöitä;
8. muistuttaa, että mielipiteen- ja sananvapaus ovat oikeuksia eivätkä etuoikeuksia ja että nämä oikeudet samoin kuin oikeus kokoontua rauhanomaisesti ja oikeus yhdistymisvapauteen ovat ratkaisevassa asemassa todellisen demokraattisen järjestelmän kehittymisen ja olemassaolon kannalta;
9. muistuttaa, että kemiallisten aseiden kieltosopimuksen sopimuspuolena ja Euroopan neuvoston ja Etyjin jäsenenä Venäjän on noudatettava täysimääräisesti kansainvälisiä oikeudellisia velvoitteitaan sekä ihmisen perusoikeuksia ja oikeusvaltion periaatetta, jotka on kirjattu Euroopan ihmisoikeussopimukseen ja kansalaisyhteiskunta- ja poliittisia oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen; palauttaa mieliin, että Venäjän edustajien äänioikeus Euroopan neuvostossa pidettiin viiden vuoden ajaksi, kesäkuuhun 2019 saakka, sen jälkeen, kun Krimin niemimaa liitettiin laittomasti Venäjään; kehottaa Euroopan neuvostoa pidättämään uudelleen Venäjän federaation äänioikeuden kunnes Navalnyin tapaus on tutkittu asianmukaisesti;
10. kehottaa neuvostoa, jäsenvaltioita ja komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa nopeuttamaan eurooppalaisen Magnitski-lain muodossa olevan kunnianhimoisen ihmisoikeuksien loukkaamisesta asetettavia pakotteita koskevan järjestelmän perustamista;
11. kehottaa tämän vuoksi jäsenvaltioita harkitsemaan Venäjän federaatioon kohdistuvien uusien rajoittavien toimenpiteiden hyväksymistä, mikäli Venäjällä ei tutkita uskottavasti Aleksei Navalnyin murhayritystä;
12. kehottaa Nord Stream 2 -putken rakentamista koskevassa hankkeessa mukana olevia jäsenvaltioita vetäytymään hankkeesta, mikäli Venäjän federaatio ei noudata velvoitteitaan tutkia Aleksei Navalnyiin kohdistunut rikos puolueettomasti ja tehokkaasti;
13. kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa ja ulkosuhdehallintoa varmistamaan, että kaikki poliittisista syistä syytettyjä henkilöitä koskevat tapaukset otetaan esille EU:n ja Venäjän välisissä ihmisoikeusneuvotteluissa, kun ne jälleen aloitetaan, ja vaatimaan virallisesti, että näihin neuvotteluihin osallistuvat Venäjän edustajat vastaavat kustakin tapauksesta esitettyihin kysymyksiin; kehottaa neuvoston ja komission puheenjohtajia ja varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa seuraamaan tällaisia tapauksia edelleen tarkasti ja ottamaan nämä asiat esiin eri yhteyksissä ja kokouksissa Venäjän kanssa sekä raportoimaan parlamentille Venäjän viranomaisten kanssa käydyistä keskusteluista;
14. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle

edustajalle, neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvostolle, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle sekä Venäjän federaation presidentille, hallitukselle ja parlamentille.